

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มครเป็นไทย

สอบ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๑. อปิจ ปฏีรูปเทโส นาม สตุถุ โพรธิมณฺฑปฺปเทโส ฐมฺม-
จกฺกปฺปวตฺติตปฺปเทโส ทฺวาทสโยชฺชนาย ปรีสาย มชฺฌม สพฺพตฺตติยมทํ ภินฺทิตฺวา
ยมกปฺปาฎีหารียทสฺสิตคณฺฑามพฺรูกฺขมฺมูลปฺปเทโส เทโวโรหณปฺปเทโส โย วา
ปนฺนุโลเปปี สวาทฺถิราชคหาทิกุทฺธาธาธาปฺปเทโส ฯ ตตฺถ นีวาโส สตุตฺตานิ
ฉานฺนุตฺตรียปฺปฏีลาภจฺจยโต มงฺคลํ ฯ

อนุตฺตรียานิ จ นาม อญฺเณน อุตฺตริตเรณ รหิตานี นิรุตฺตรานี
รูปทสฺสนาทีนํ ฯ ตานี อีธ ภิกฺขเว เอกจฺโจ หตฺถิรตนฺมปิ ทสฺสนาย คจฺจติ
อสฺสรตนฺมปิ ทสฺสนาย คจฺจติ มณฺธิรตนฺมปิ ทสฺสนาย คจฺจติ อจฺจาวจํ วา
ปน ทสฺสนาย คจฺจติ สมณฺโณ วา พฺรหฺมาหฺมณฺโณ วา มิจฺฉาทิฏฺฐจิกํ
มิจฺฉาปฺปฏิปนฺนํ ทสฺสนาย คจฺจติ อตฺถเตตํ ภิกฺขเว ทสฺสนํ เนตํ นตฺถีตํ วทามิ
ตถจ โข ภิกฺขเว เอตํ ทสฺสนํ หีนํ กมฺมํ โปถุชฺชนิกํ อนริยํ อนตฺถสณฺหิตํ น
นิพฺพิทาย น วิรคคาย น นิโรธาย น อปฺสมาย น อภินฺถาย น สมฺโพธาย น
นิพฺพานาย สํวตฺตติ โย จ โข ภิกฺขเว ตถาคคํ วา ตถาคคสวากํ วา ทสฺสนาย
คจฺจติ นิวิฏฺฐสฺสทฺโธ นิวิฏฺฐปฺเปโม เอกนฺตคโต อภิปฺปสนฺโน ฯ เปฯ อิทํ
วูจฺจติ ภิกฺขเว ทสฺสนานฺนุตฺตรียนฺติ เอวํ ฉกฺกงฺกคฺคตฺเร อนฺนุตฺตรียสฺสุตฺเต วุตฺตนฺนเยเนว
เวทิตพฺพานิ ฯ

๒. อิจฺเจเต สพฺเพ ทสฺสึลลํ อสฺสทฺธํ มจฺฉริ อตฺตานิ สึลาทีสุ จเปตฺวา
วิวิทฺตานิสฺสํ สมปาปฺปณฺิสฺสุ ฯ ยถจ เนตํ ทสฺสึลาทีเหตุกํ ทิฏฺฐฐมฺมสมฺปฺราเยสุ
ลภิตพฺพํ เวรํ โหติ ตํ สึลาทีสุ จิตกาลโต ปจฺฉา ปหียติ ตสฺมา อตฺตสมฺมาจปนํ
มจฺฉนฺนติ ทฏฺฐพฺพํ ฯ เตนฺนฏฺฐกถายํ โสปี มงฺคลํ ฯ กสฺมา ฯ ทิฏฺฐฐมฺมิก-
สมฺปฺราเยกเวรปฺปหานวิวิทฺตานิสฺสํสาธิตมเหตุโตติ วุตฺตํ ฯ

สมุมาปณิหิตณฺหิ จิตฺตํ สพฺพสมฺปตฺตี ทาตุํ สกฺโกติ ๑ เตน ภาว
ยํ ยํ สมฺปตฺตี เนว มาตาทโย ทาตุํ สกฺโกณฺติ ตํ อิมํ สตฺตํ อพฺภนฺต
ปวตฺตํ สมุมาปณิหิตํ จิตฺตเมว เทตฺติ วตฺวา ฌมฺมปทสฺส จิตฺตวฺกฺเข อิมํ
กาณฺมาห

น ตํ มาตา ปิตา กยิรา อญฺเณ วา ปน ฌาตกา
สมุมาปณิหิตํ จิตฺตํ เสยฺยโส นํ ตโต กเรติ ๑
ตตฺถ น ตนฺติ ภาวเว ตํ การณํ เนว มาตา กเรยฺย น ปิตา น อญฺเณ
ฌาตกา ๑ สมุมาปณิหิตนฺติ ทสฺสสทกมฺมปถสฺส จปิตํ ๑ เสยฺยโส นํ ตโต
กเรติ ตโต การณโต วรตฺรํ อุตฺตริตฺรํ ปุคฺคํ กโรติ ๑ มาตาปิตโร หิ
ปุตฺตํ ฌนํ ททมาณา เอกสฺมีเยว อตฺตภาเว กมฺมํ อกตฺวา สุเขน
ชีวิตกปฺปนํ ทาตุํ สกฺโกณฺติ ปุตฺตํ นมฺปน จกฺกวตฺตสิริ ทาตุํ สมตฺถา
มาตาปิตโร นาม นตฺถิ ปเคว ทิพฺพสมฺปตฺตี วา ปจฺมชฺฌานาติสมฺปตฺตี
วา โลกุตฺตรสมฺปตฺติทาเน กถา ว นตฺถิ ๑ สมุมาปณิหิตนฺตุ จิตฺตํ สพฺพมฺเปตํ
สมฺปตฺตี ทาตุํ สกฺโกติ ๑ เตนตํ วุตฺตนฺติ ๑
ตสฺมา เณจิปิ จิตฺตํ สมฺมา จเปตพฺพเมว สพฺพสุขํ เทติ ๑

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มครเป็นไทย

๑. อีกอย่างหนึ่ง ประเทศคือควงคั้นไม้เป็นที่ตรัสรู้แห่งพระบรมศาสดา, ประเทศที่พระผู้มีพระภาคเจ้ายังพระธรรมจักรให้เป็นไป, ประเทศคือโคนต้นมะม่วงของนายคัมภะที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ทำลายความเมาของเดียรถีย์ทั้งปวง ในท่ามกลางบริษัทประมาณ ๑๒ โยชน์, ประเทศเป็นที่เสด็จลงจากเทวโลก ก็หรือประเทศเป็นที่ประทับแห่งพระพุทธเจ้ามีกรุงสาวัตถีและกรุงราชคฤห์เป็นต้น แม้อื่นใด ประเทศนั้น ชื่อว่า ปฎิรูปเทศ ๑ การอยู่ในปฎิรูปเทศนั้น ชื่อว่าเป็นมงคล เพราะเป็นปัจจัยให้เหล่าสัตว์ได้อนุตตรियะ ๖ ๑

ก็กิจการเห็นรูปเป็นต้น อันเว้นจากกิจอื่นที่ยิ่งกว่า คือปราศจากกิจอื่นที่ยิ่งกว่า ชื่อว่า อนุตตรियะ ๑ อนุตตรियะเหล่านั้น ฟังทราบโดยนัยที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ในอนุตตรियสูตร ฉกกนิบาตอังคตตรนิคาโยอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลาย คนบางคนในโลกนี้ ไปเพื่อเห็นรัตนะคือช้างบ้าง ไปเพื่อเห็นรัตนะคือม้าบ้าง ไปเพื่อเห็นรัตนะคือมณีบ้าง ก็หรือไปเพื่อเห็นรัตนะสูงต่ำ ไปเพื่อเห็นสมณะหรือพราหมณ์ ผู้เห็นผิดปฏิบัติผิด, ภิกษุทั้งหลาย ความเห็นนั้น มีอยู่, เราไม่กล่าวว่าความเห็นนั้นไม่มี, ภิกษุทั้งหลาย แต่ความเห็นนั้นนั้นแลยังทราม เป็นของชาวบ้าน เป็นของปุลุชน ไม่ประเสริฐ ไม่ประกอบพร้อมด้วยประโยชน์ ไม่เป็นไปเพื่อนิพพิทา ไม่เป็นไปเพื่อวิราคะ ไม่เป็นไปเพื่อนิโรธ ไม่เป็นไปเพื่ออุปสมะ ไม่เป็นไปเพื่ออภิญญา ไม่เป็นไปเพื่อสัมโพธิะ ไม่เป็นไปเพื่อพระนิพพาน ภิกษุทั้งหลาย ส่วนผู้ใดแล มีศรัทธาตั้งมั่น มีความรักตั้งมั่นถึง(พระรัตนตรัย)โดยส่วนเดียว เสื่อมใสยิ่งแล้ว ไปเพื่อเห็นตถาคต หรือสาวกของตถาคต ฯลฯ ภิกษุทั้งหลาย นี้เราเรียกว่า ทัสสนาอนุตตรियะ ๑

๒. คนเหล่านั้นทั้งหมด ตั้งตนซึ่งทุกศีล ไม่มีศรัทธา ตระหนี่ไว้ในคุณ มีศีลเป็นต้นแล้ว บรรลุอานิสงส์ต่าง ๆ ด้วยประการฉะนี้ ๑ อนึ่ง เวร

มีความรู้สึกเป็นต้นเป็นเหตุ ที่ชนเหล่านั้น ฟังได้ในทิฐฐธรรมและสัมปรายภพ พวกเขาก็ละเสียได้ภายหลังแต่กาลที่ตนตั้งอยู่ในคุณมีศีลเป็นต้น เพราะฉะนั้น การตั้งตนไว้ชอบ ฟังเห็นว่า เป็นมงคล ฯ ด้วยเหตุนี้ ในอรรถกถา ท่านจึงกล่าวว่า การตั้งตนไว้ชอบแม้เป็น เป็นมงคล ฯ เพราะเหตุไร ฯ เพราะเป็นเหตุ ละเวร อันเป็นไปในทิฐฐธรรมและสัมปรายภพและบรรลุดานิสงส์ต่าง ๆ ฯ

แท้จริง จิตที่บุคคลตั้งไว้ชอบ สามารถอำนวยความสะดวกได้ทุกอย่าง ฯ ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า มารดาเป็นต้นไม่สามารถให้สมบัติใด ๆ ได้เลย จิตซึ่งเป็นไปภายในของสัตว์เหล่านี้ ที่บุคคลตั้งไว้ชอบเท่านั้น จึงให้สมบัตินั้นได้ ดังนี้ จึงตรัสพระคาถานี้ ในจิตตวรรคธรรมบทว่า

มารดาบิดา ก็หรือญาติเหล่าอื่น ฟังทำเหตุนี้ไม่ได้

จิตที่ตั้งไว้ชอบ ฟังทำผู้นั้นให้ประเสริฐกว่าเหตุนี้ได้ ฯ

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า น ตี ความว่า ภิกษุทั้งหลาย มารดาฟังทำเหตุนี้ไม่ได้เลย บิดาก็ไม่ได้ ญาติเหล่าอื่นก็ไม่ได้ ฯ บทว่า สมฺมาปณฺหิตํ ความว่า ที่ตั้งไว้ในกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ฯ บทพระคาถาว่า เสยฺยโส นํ ตโต กร ความว่า ทำบุคคลให้ประเสริฐกว่า คือให้ยิ่งกว่าเหตุนี้ ฯ จริงอยู่ มารดา บิดาเมื่อให้ทรัพย์แก่บุตรทั้งหลาย ก็สามารถให้บุตรไม่ต้องทำงานเลี้ยงชีวิต โดยสะดวกได้ในอรรถกถาเท่านั้น แต่ชื่อว่ามารดาบิดาผู้สามารถให้สิทธิ์คือ จักรพรรดิแก่บุตรทั้งหลาย ไม่มี จะป่วยกล่าวไปไปถึงทิพสมบัติหรือสมบัติมีปฐมฌานเป็นต้นแล้ว ไม่จำเป็นต้องกล่าวในการให้โลกุตรสมบัติเลย ฯ ส่วนจิตที่ตั้งไว้ชอบ สามารถให้สมบัตินั้นได้ แม้ทุกอย่าง ฯ ด้วยเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสค่านั้นไว้แล ฯ

เพราะฉะนั้น จิตแม้ใคร ๆ ฟังตั้งไว้โดยชอบแท้ จึงจะอำนวยความสะดวก ประการ ฯ